

Perspectiefnota 2015 - bijdrage PvdA

Voorzitter, voorafgaand aan onze bijdrage kunnen we stellen dat de ontwikkeling van de Perspectiefnota een proces is geweest, waarbij de betrokkenheid van de samenleving groot is geweest. Instellingen, groepen, partijen en individuen hebben de ruimte gekregen en genomen om bij te dragen aan de discussie over de toekomst van Almelo. Dat is de sociale én betrokken samenleving die wij nastreven. Een samenleving waarin iedereen zijn bijdrage levert en waar we naar elkaar om kijken. Maar ook een samenleving die kritisch is in tijden van krapte en daarbij zeker niet vergeet ervoor te zorgen dat de meest kwetsbare inwoners een plek krijgen en houden in onze samenleving. Een samenleving waar sociale stijging en meedoen van belang is. Onze fractie heeft ervoor gekozen om vanuit een rol in het college, in deze financiële zware tijden, verantwoordelijkheid te nemen voor de stad. Met de nota die er ligt, is hier wat ons betreft een serieuze stap gezet door het college. Een stap die op sommige plekken pijn zal doen, maar een stap die noodzakelijk is voor Almelo.

Voorzitter, vandaag spreken wij over het perspectief van de gemeente Almelo voor: de inwoners, instellingen, bedrijven en niet te vergeten de ambtelijke organisatie. Als we in de "*Van Dale*" kijken naar de betekenis van het woord '*perspectief*' dan zien we daar: '**vergezicht**' en '**uitzicht**'. Beide woorden hebben betrekking op het einde van de weg, die we vandaag in zullen slaan. Hoewel de perspectiefnota nog vertaald moet worden naar de begroting 2016, zijn de keuzes, die we vandaag maken bepalend voor de toekomst van Almelo. En welk '**vergezicht**' of '**uitzicht**' streven we dan na?

Ons vergezicht gaat over een Almelo:

- waar je gezond, veilig en sociaal kunt opgroeien, wonen, werken, leren, sporten en recreëren;
- waar bedrijven zich graag willen vestigen en zorgen voor voldoende passende werkgelegenheid;
- met een aantrekkelijke binnenstad waar we kunnen ontmoeten, kopen, ontspannen en waar het gezellig toeven is;
- waar sociale stijging en (maatschappelijke) participatie het effect is dat we met onze subsidies bereiken;
- waar initiatieven uit de samenleving gestimuleerd en waar nodig ondersteunt worden;
- waar de beleidsvelden *welzijn, zorg, cultuur, sport, Wmo, Jeugd, milieu etc.* niet los van elkaar worden gezien, maar juist aan elkaar worden verbonden;
- waar we er samen iets van maken en waar we oprecht trots op kunnen, willen en zullen zijn!

De financiële situatie dwingt ons om na te denken over het "gezonder krijgen" van ons meerjarige financiële perspectief. Dit is niet alleen gedaan, maar samen met veel ideeën uit de samenleving. Ideeën die er ook voor gezorgd hebben dat de bezuiniging op bijvoorbeeld het buitenbad, cultuur en de OZB op een andere manier worden bekeken dan wel in het geheel worden geschrapt.

Bezuinigingen en systeeminnovaties

Om dit vergezicht te bereiken is het van belang dat we het écht anders gaan aanpakken in Almelo. In de perspectiefnota wordt vaak gesproken over systeeminnovaties. Enige navraag leert dat hier nog weinig beelden over bestaan. Dit stelt ons, met de opdracht die voor ons ligt, niet gerust. De innovaties zijn o.i. alleen mogelijk als we andere opdrachten geven aan onze gesubsidieerde partners. En als we andere effecten nastreven met deze opdrachten dan voorheen. Doen we dit niet of niet snel genoeg, dan zal er voorlopig niet erg veel veranderen. En dat kunnen we ons financieel zeker niet veroorloven. Om deze reden dienen wij, met een meerderheid van de partijen in de raad, de motie: "**sturen met subsidies op maatschappelijke effecten vanuit opdrachtgeverschap**" in. De Raadsbrief die we van het college vragen is een instrument om samen, vanuit ieders rol (kaderstellend en uitvoerend), verantwoordelijkheid te nemen voor de miljoenen die wij jaarlijks verstrekken. En ons te richten op de effecten die we met deze miljoenen willen bereiken!

Sourcing

Hoewel mijn fractie de sourcingsopdracht, die gesteld is vanuit de raad, respecteert, willen wij er nadrukkelijk op wijzen dat we alleen kunnen downsizen, als we minder gaan vragen en minder gaan doen. Kortom, als de taken niet afnemen, zullen de kosten nooit helemaal verdwijnen. Sterker nog dan lopen we het risico dat de kosten zelfs terugkomen. Hiermee moeten we ons niet te snel rijk rekenen. Is het effect dat we na willen streven een kleinere gemeentelijke organisatie of is het effect dat we nastreven het terugdringen van de structurele kosten? En past de gekozen oplossing dan werkelijk wel bij het na te streven effect?

Wanneer we hierbij een taakstellende bezuiniging opnemen, betekent dit dan dat we moeten afwachten wat daarvoor uiteindelijk wordt verminderd in taken? Wij zijn erg benieuwd wat we met dit besluit precies afspreken als we akkoord gaan met een kostenreductie van €1,2 miljoen in 2020 op deze post. Zeker als u de frictiekosten nog niet in beeld heeft gebracht vragen wij ons af hoe reëel dit plan is.

Voor de PvdA is betrouwbaar werkgeverschap voor de publieke zaak een kostbaar goed dat we niet zondermeer prijs willen geven, sourcing is al lang niet meer het tovermiddel dat we altijd dachten dat het was. Kijk bijvoorbeeld naar publieke organisaties door het land, die juist weer kiezen voor het in eigen beheer nemen van diensten.

Kwetsbare groepen met betrekking tot de arbeidsmarkt

De fractie van de PvdA wil met name aandacht vragen voor de meest kwetsbare groepen als het gaat om (beschut) werk en risico jongeren in het onderwijs. Voor de meest kwetsbare inwoners die vallen onder regiem van de WSW maken wij ons zorgen voor de toekomst als we gaan sourcen. Juist voor hen kijken we extra kritisch mee om in de "zoektocht" naar miljoenen geen onherstelbare fouten te maken. Instituten zijn hierbij minder leidend dan het individu en de vrije markt is voor ons hierin niet per definitie de beste oplossing als het gaat om sourcing. Voor risico jongeren in het onderwijs vinden wij het van belang dat er niet enkel gekeken wordt naar handhaving van de Leerplichtwet maar dat er ook gekeken wordt naar andere, positieve en creatieve manieren om deze jongeren te boeien voor en te binden aan het onderwijs. Hier kan bijvoorbeeld gedacht worden aan oplossingen vanuit Cultuur (muziek, theater en expressie). Wij vragen het college om hier met ideeën te komen die werken.

Dekking reserves en voorzieningen

Wij zijn blij dat u gehoor heeft gegeven aan onze vraag om onnodige spaarpotjes (een aantal reserves en voorzieningen) kritisch tegen het licht te houden. Deze zoektocht heeft nu €18 miljoen in beeld gebracht, waarmee u de financiële positie tracht te verbeteren en de investeringsagenda financiert. Wij zijn van mening dat het college oplossingen moet vinden voor een aantal zaken die wij als fractie van belang vinden waar we het college een aanvullende opdracht in mee willen geven. Zo willen wij:

1. Een pilot van twee jaar voor de collectieve ziektekostenverzekering (en compensatie WTCG/CER) starten;
2. De toezegging aan de Uitsmijters '55 voor een geschikte locatie, kunnen nakomen;
3. De bezuiniging op de 'systeeminnovatie' Sport & Cultuur niet op voorhand inboeken;
4. Systeeminnovaties in het sociaal domein kunnen realiseren conform eerdere ideeën en besluitvorming en de besluitvorming met betrekking tot de zachte landing handhaven.

Wij zien uit naar concrete ideeën van het college in relatie tot deze onderwerpen.

Op 31 december gaat de subsidieknop voor zorg en ondersteuning op "uit", om deze knop van €11 miljoen vervolgens op 1 januari weer op vol vermogen te zetten. Tenminste als er overeenstemming is bereikt over de opdracht die tegen het licht is gehouden. We hebben de wethouder eerder horen bepleiten dat met die actie beoogd wordt om de zaken slimmer, meer in samenhang en daarmee efficiënter te krijgen. Wij lezen daarin: meer maatschappelijke effecten voor hetzelfde subsidiebedrag van €18 miljoen! Dat juichen we toe, waarmee we ons tegelijk realiseren dat dit mogelijk ruimte biedt voor het college om zaken in de begroting tegen elkaar weg te strepen.

Ideeënmakelaar

Het college stelt voor om een ideeënmakelaar in het 'leven te roepen'. Mijn fractie vindt dit een sympathiek idee. Ook het motto: wij doen mee als je ook zelf een bijdrage levert, spreekt ons zeer aan. Het komt tegemoet aan ons gewenste perspectief en stelt partnerschap centraal! Wel vragen wij het college om er voor te waken dat deze rol/functie of persoon niet de enige is binnen het stadhuis met deze mentaliteit. Wij zien er naar uit hoe het college dit vorm zal geven.

Systeeminnovaties Sport & Cultuur

Onze fractie heeft aangegeven geen extra bezuiniging op Cultuur te willen. Cultuur is in onze ogen van groot belang voor de verbinding in de samenleving en voor sociale stijging. Met het snijden in Cultuur, snijden we in de effecten die we juist willen nastreven. Vanzelfsprekend zijn wij voor verbetering en innovatie ook op het terrein van Cultuur. Met name door innovaties die ontstaan vanuit de koppeling van cultuur aan bijvoorbeeld sport, welzijn, educatie, werkgelegenheid, binnenstad zien wij enorme kansen voor Almelo. Als dit uiteindelijk geld oplevert, is dit een wenselijk effect. Echter, op voorhand een taakstellende bezuiniging hierbij inboeken, lijkt ons niet reëel. We zien meer kans in een totale taakstelling van de verschillende systeeminnovaties. De beperking van de koppeling van Sport aan Cultuur vinden wij niet wenselijk.

Wel vragen wij ons af of de toegankelijkheid van gesubsidieerde voorzieningen zoals bijvoorbeeld de Muziekschool of de Peuterspeelzaal niet beter zou moeten zijn. Voor ons geldt, dat wanneer de gemeente dergelijke zaken mede of grotendeels financiert ze ook (zonder extra vouchers) financieel toegankelijk moeten zijn voor iedere inwoner. Hoewel we hier vooralsnog geen motie over zullen indienen vragen wij het college hier alert op te zijn wanneer zij een opdracht/subsidie verstrekken.

Ook vragen wij aandacht voor de ontwikkeling van "straatmuzikantenbeleid" op dit moment vindt er verschraling en versnippering plaats. Wij vragen het college om met een beleid te komen dat past bij de "herwonnen identiteit" van de binnenstad.

Afstoten van vastgoed

De gemeente heeft veel panden in handen waar structureel onderhoudskosten voor worden geraamd, waaronder wijkcentra en gebouwen van verenigingen. Of het reëel is dat deze gebouwen verkocht worden aan de huidige gebruikers vragen wij ons af. De verantwoordelijk portefeuillehouder heeft eerder al aangegeven hierover in gesprek te zijn met de gebruikers. Wij gaan er vanuit dat hij voor de begrotingsbehandeling van 2016 concrete plannen aan de raad presenteert.

Huis van de stad

Het voorstel in de perspectiefnota om van het stadhuis een huis van de stad te maken, roept allerlei positieve gevoelens en ook een aantal vragen op. Vanzelfsprekend zijn wij voor een optimaal gebruik van het stadhuis. Het zal erg mooi zijn als dit realistisch en haalbaar is. Wel willen wij het college meegeven om hiermee niet te concurreren met ander vastgoed dat vervolgens leeg komt te staan. Wij zijn erg benieuwd naar de concrete plannen hiervoor. Graag krijgen we de toezegging dat het college ons via een Raadsbrief informeert over de voortgang van deze plannen voor de begrotingsbehandeling in november.

Parkeren

Tenslotte waren we wat verrast door het relatief nieuwe vraagstuk van parkeren binnen de discussie van de Perspectiefnota. Gezien het grote bedrag dat hiermee gemoeid is, vragen wij het college om een nadere uitwerking van optie 1 en 3.

Voorzitter, tot slot willen wij het college en het ambtelijk apparaat bedanken voor de perspectiefnota. Hoewel wij kritisch zijn op het stuk, vanuit de zorg voor Almelo, beseffen wij ons dat hier enorm hard aan gewerkt is. Werk dat niet altijd met dankbaarheid lijkt te worden ontvangen. Complimenten voor de inzet en het geleverde werk, complimenten voor de transparantie in de voorbereidende discussies en succes met het vervolg! We willen en zullen het samen waarmaken voor Almelo.